

Opas 27 Johtajuus ja kiitollisuus

Jeesus opetti kahtatoista opetuslastaan johtajuudesta. Hän määritteli maailmankuvansa, minkä jälkeen hän perehdytti heidät arvovaltaan ja epäuskoon. Kunnioituksesta serkkuaan Johannes-ta kohtaan hän vertasi Johannes Kastajaan kohdistuvia syytöksiä – ”Hänessä on paha henki.” – niihin syytöksiin, joita esitettiin hänestä – ”Mikä syömäri ja juomari, publikaanien ja muiden syntisten ystävä!” (Matt. 11:18–19). Fariseuksen kutsu päivälliselle tarjosi täydellisen mahdollisuuden havainnollistaa sitä, miten johtajana voi suhtautua loukkauksiin. Lisäksi hän puhui *kiitollisuudesta, anteeksiantamisesta ja pelastumisesta*.

Tämä on hyvin hämmäntävä kertomus. Fariseukset olivat juonitelleet herodilaisten kanssa siitä, miten päästä eroon Jeesuksesta (Mark. 3:6 vrt. Matt. 12:14; Luuk. 6:11), mutta tällä hetkellä heidän suunnitelmansa olivat vielä salaisia ja heidän halveksuntansa verhottua. Jeesuksen maineen kasvaessa kansan keskuudessa hän uhkasi ”ortodoksisen uskon vartijoiden” asemaa. Päivälliskeskustelu mahdollistaisi hänen ”loukkaamisensa ja nöyryyttämisen”.¹

Lue Luuk. 7:36–50

Fariseukset määrittelivät pyhyytensä sen mukaan, kuinka ”uskollisia he olivat vaivalloisten uskonnollisten puhtausrituaalien noudattajina”. Näin ollen ruokailuhetket tarjosivat heille tilaisuuden todistaa pyhyytensä. Niinpä kutsuessaan kotiansa Jeesuksen, kasvavan suosion saavuttaneen opettajan, Simon sai mahdollisuuden esitellä pyhyyttään. Mitä tämä kertomus opettaa sinulle Simonista?²

Simonin suunnitelma nöyryyttää Jeesus kaatui kutsumattoman naisen takia. Mitä tiedämme hänestä? Mikä toi hänet Simonin kotiin? Miksi hän ilmaisi tunteensa niin kovin epätavallisella ja kiusallisella tavalla?

Monet naiset, jotka olivat vapautuneet hyvin vaikeista elämäntilanteistaan, seurasivat Jeesusta ja tämän kahtatoista opetuslasta heidän matkoillaan (Luuk. 8:1–3). Mitä käsityksiä luulet heidän luoneen tästä naisesta? Luuletko hänen tulleen osaksi tuota joukkoa?

Vaikuttaa siltä, että Simon ei täysin käsittänyt sitä, mitä Jeesus tarkoitti vertauksellaan. Missä määrin naisen toiminta oli laskelmoitu nuhde Simonin Jeesusta kohtaan osoittamaa sietämätöntä kohtelua vastaan?

Tarkastelua Lähi-idän silmin³

Tämä kertomus kannattaa lukea tuon ajan kulttuurin näkökulmasta käsin. Huolimatta siitä, että tuollaisten päivällisten aikaan portit ja ovet olivat auki kaikille, siellä vallitsi silti tarkka protokolla. Vieraat otettiin vastaan suureleisesti: isäntä suuteli vieraita, joilta tämän jälkeen riisuttiin kengät. Heidät ohjattiin arvokkaille paikoille sohville tai penkeille, jotka oli aseteltu U-muotoisen pöydän ympärille. Asetuttuaan heille tuotiin ”vettä ja oliiviöljyä käsien ja jalkojen pesemistä varten.” Oliiviöljyä käytettiin saippuan tapaan.⁴

Suuret puiset ruokavadit sijoiteltiin huoneen keskellä olevalle matalalle pöydälle tai sen viereen lattialle. Huoneessa saattoi olla myös kivisiä tarjoiluastioita, lautasia, kulhoja ja kuppeja, joista osa hyvinkin kauniisti koristeluja. Esillä oli mahdollisesti myös Jerusalemin lasitehtaissa valmistettuja lasiastioita, jotka eivät voineet tulla huokoisten saviastioiden tapaan rituaalisesti epäpuhtaiksi. Hurskaalle fariseukselle tämä oli tärkeä huomioon otettava seikka.⁵

Orjien ja palvelijoiden taustalle norkoilemaan kokoontuivat kyläläiset, jotka eivät olleet saaneet kutsua. He seurasivat tapahtumia ja ”pyrkivät salakuuntelemaan keskusteluja”. Tämä oli hyväksytty tapa, joka tarjosi fariseukselle lisää mahdollisuuksia esitellä omaa pyhyyttään.

Jeesus oli kutsuttu muttei tervetulleeksi toivotettu. Häntä kohdeltiin tönkeyästi: häntä ei vastaanotettu suudelmalla eikä hänen jaloilleen tarjottu vettä tai öljyä. Michael Frost huomauttaa: ”Sitä, että isäntä jätti vastaanottorituaalin minkä tahansa yksityiskohdan toteuttamatta, pidettiin mahdottomana ajatuksena ja törkeänä loukkauksena vierasta kohtaan.”

Jeesus astui sisään taloon ja asettui pöydän ääreen. Kunnian ja häpeän kulttuurissa hän olisi voinut raivostua ja rynnätä ulos, häpäisten täten isännän. Vaihtoehtoisesti hän olisi voinut hiljaa kärsiä loukkauksen kieltäytyen mistään kontaktista tulevaisuudessa. Kuitenkin se, miten Jeesus reagoi, oli vieläkin dramaattisempaa. Vanhimman huoneessa olevan odotettiin asettuvan pöydän ääreen istumaan ensimmäisenä⁶, ja ollen vain hieman yli 30-vuotias Jeesus tuskin oli vanhin läsnäolijoista. Tultuaan kohdelluksi mitä loukkaavimmalla ja halpamaisimmalla tavalla Jeesus kuitenkin asettui paikalleen pöydän ääreen ensimmäisenä aivan kuin hän olisi ollut vanhin ja kunnioitetuin henkilö huoneessa!

Kaupungissa asuva nainen, joka oli viettänyt syntistä elämää, tuli kutsumatta paikalle. Jouduttuaan kärsimään halveksuntaa ja nöyryyttämistä hän ymmärsi, että Simonin torjuva käytäytyminen Jeesusta kohtaan oli suunniteltu häpäisemään, pilkkaamaan ja asettamaan hänet noloon tilanteeseen. Simon ei kuitenkaan ollut varautunut naisen tunteelliseen reaktioon eikä hänen halukkuuteensa pelastuksen ja anteeksiannon vastaanottajana samastua häväistyn vieraan, hänen kärsivän Pelastajansa kanssa.

Kiitollisuus anteeksiannosta ja pelastuksesta

1. Tuliko nainen paikan päälle saadakseen syntinsä anteeksi vai koska hän oli jo kokenut anteeksiannon?

2. Jeesus antoi ymmärtää, että nainen oli tarkkaillut, kun Simon oli häpäissyt Jeesusta (Luuk. 7:45). Vastapainona tälle, ja epäilemättä loukkaantuneena Simonin käytöksestä, nainen tunnusti Jeesuksen Messiaana ja Pelastajana – uskoen saaneensa ”paljot syntinsä anteeksi” (Luuk. 7:47). Miten nainen ilmaisi kiitollisuutensa? Luuk. 7:38

Vietä hetki pohtien tämän naisen samastumista Jeesukseen ja tämän kärsimyksiin.

- Nainen itki hallitsemattomasti pesten Jeesuksen jalat kiitollisuudesta kumpuavilla kyynelil-lään.
- Nainen pyyhki Jeesuksen jalat hiuksillaan, mikä oli hävettävää ja sopimatonta käytöstä naiselta, sillä nainen antoi hiustensa olla valtoimenaan vain aviomiehensä nähden, eikä si-täkään usein!
- Nainen suuteli Jeesuksen jalkoja ja voiteli ne tuoksuöljyllä, mikä oli mahdollisesti symboli hänen tahratusta menneisyydestään ja turhista yrityksistä peitellä hänen häpeällistä el-äänsä hikisten miesten kanssa.

Kuvittele, miten Simonin on täytynyt olla hämmentynyt tilanteen mentyä päälaelleen⁷:

- Prostituidun tapaan hän oli velallinen Jumalalle.
- Prostituidun tapaan hän ei pystyisi maksamaan velkaansa.
- Prostituidun tapaan Jumala oli pyyhkinyt hänen velkansa pois.
- Miksei hän ollut yhtä innostunut ja kiitollinen kuin anteeksiannon kokenut huora?

3. Nainen ei enää välittänyt kulttuurinsa tabuista. Hän oli saanut anteeksi ja oli Pelastajansa seurassa. Mitä Jeesus havainnollisti antaessaan naisen tehdä sen, mitä tämä halusi tehdä, ot-taessaan hänet vastaan ystävällisesti ja esittäessään hänet ja hänen tekonsa muille positiivisena esimerkkinä kiitollisuudesta? Mikä oli Jeesuksen asenne perinteisiä naisiin kohdistuvia tabuja kohtaan? Luuk. 7:48–50

Mietteesi ja kysymyksesi

1. Mitä luulet, millaisia johtamiseen liittyviä oivalluksia kaksitoista opetuslasta oppi valtakunnan kansanliikkeen kehittämisestä, kun he olivat kokeneet kaiken tämän?

Omavanhurskaus on kavala paha, joka tekee meistä omahyväisiä. Se sokeuttaa meidät todellisuudelta. Se ryöstää meiltä ilon. Se tekee meistä ylpeitä ja kriittisiä toisia kohtaan. Se muuttaa meidät tuomitseviksi.

Anteeksiantamus ja pelastus tulevat ilmaistuksi kiitollisuudessa. Ne, jotka ovat kantaneet suurinta velkataakkaa, rakastavat Pelastajaansa eniten. Kiitollisimmat kertovat tarinansa intohimoisimmin ja suurimmilla tunteilla! Kiitollisuus muuttaa heidän elämänsä.

2. Kuka olisi sellainen henkilö, joka – ehkä vastoin tyypillistä käsitystä – voisi eniten myötävaikuttaa sinun kansanliikkeesi kehittämiseen ja kasvuun?

Jakaminen

Mitä aiot jakaa ystäväiesi kanssa tällä viikolla?

Mitä voit kertoa oppimastasi niille, joita sinä johdatat Jeesuksen luo?

Alaviitteet

¹ Michael Frost: *Jesus the Fool*, Hendrickson, 2010:97–98.

² Jotkut uskovat, että Simon fariseus (Luuk. 7:36–50) ja spitaalia sairastanut Simon (Matt. 26:6–13; Mark. 14:3–9; Joh. 12:2–8) ovat sama mies, soviittaen täten yhteen eri todistajien kertomukset. Näissä oppaissa me käsittelemme näitä kuitenkin erillisinä henkilöinä: Galileassa asuvana fariseuksena ja Betaniassa asuvana spitaalisena. Lisää vertailevia yksityiskohtia aiheesta oppaan 45 alaviitteissä ja kommentteissa.

³ Katso Bailey 2008:239–260 ja Frost 2010:99–101 halutessasi lukea lisää kulttuurisesta taustasta, ellei ole toisin viitattu.

⁴ Bailey 2008:242.

⁵ Nahman Avigad: *Jerusalem Flourishing – A Craft Center for Stone, Pottery, and Glass*, teoksessa Noah Wiener (toim.), *Life in the Ancient World: Crafts, Society and Daily Practice*, Biblical Archaeological Society, 2013:9, 12, 13, 15.

⁶ Bailey 2008:243–4.

⁷ Frost 2010:111 kuvailee näitä todellisuuden neljänä aaltona.